

การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
ที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล

The Effects of Constructivism-Based Social Studies Instructional
Management on Social Studies Concepts of Grade 6 Students
at Wat Na Mueang School in Satun Province

ฟารูก อับดุลรอชิด มั่นทวีวัฒน์
Farouq Abdurrashed Manthaweewat

โรงเรียนวัดหน้าเมือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
Wat Na Mueang School
Satun Primary Educational Service Area Office
2569

ชื่องานวิจัย	การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล
ผู้วิจัย	ฟารุก อับดุลรอชิด หมั่นทวีวัฒน์
ปีการศึกษา	2569

บทคัดย่อ

การวิจัยในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า มโนคติทางสังคมของนักเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ 5.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.16 ส่วนคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 7.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.94 เมื่อนำผลมาเปรียบเทียบกันโดยใช้การทดลองแบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent Samples t) พบว่า มโนคติทางสังคมของนักเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางศมนวรรณ สุริตธุระการ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนวัดหน้าเมือง นายรัชพล ดีประเสริฐกุล ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านเหนือคลอง และนายยุทธนา อังคะรา ครูโรงเรียนบ้านน้ำร้อน ที่ได้กรุณา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาอย่างดียิ่ง ผู้รายงานรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู บุคลากรและนักเรียนโรงเรียนวัดหน้าเมือง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ ผู้รายงานขอมอบเป็นกตัญญูทิตาแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะทางการศึกษามาโดยตลอด

พารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(2)
สารบัญ.....	(3)
สารบัญตาราง.....	(4)
บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย	2
ประโยชน์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
การสร้างความรู้ด้วยตนเอง	3
โมโนมิติทางสังคมศึกษา	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประชากร.....	5
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	5
การเก็บรวบรวมข้อมูล	6
การวิเคราะห์ข้อมูล	6
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	6
สรุปผลการวิจัย	7
ข้อเสนอแนะ	8
บรรณานุกรม.....	9
ภาคผนวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	10

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมโนคติทางสังคมระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง.....	7

การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560. น. 2) โดยเฉพาะการสร้าง "มโนคติ" (Concept) ทางสังคมศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดระบบความรู้ภายในโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงข้อเท็จจริง ปรากฏการณ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ (มารุต พัฒนา, 2562. น. 18)

จากการสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล ที่ผ่านมา พบว่า กระบวนการเรียนรู้ส่วนใหญ่ยังเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาและการท่องจำข้อเท็จจริงมากกว่า กระบวนการสร้างความรู้ ส่งผลให้นักเรียนขาดโอกาสในการถกเถียง อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดปัญหาการขาดความเข้าใจมโนคติทางสังคมที่ลึกซึ้ง ไม่สามารถเชื่อมโยงมโนคติเดิมเข้ากับปรากฏการณ์ใหม่ในวิถีชีวิตหรือบริบทชุมชนท้องถิ่นจังหวัดสตูลได้อย่างถูกต้อง (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2562: . น. 78)

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว การปรับเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้บรรยายมาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วยกิจกรรมเชิงรุก (Active Learning) จึงมีความสำคัญยิ่ง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2562. น. 25) โดยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) นับเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้เรียนสร้างความรู้ผ่านกระบวนการทางปัญญา เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด (Cognitive conflict) ส่งผลให้เกิดการไตร่ตรอง อภิปรายแก้ปัญหา และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในชั้นเรียน จนกระทั่งเกิดการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญาและสรุปเป็นมโนคติของตนเองได้สำเร็จ (สุภาวดี สุขใส, 2565. น. 42)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดมโนคติทางสังคมศึกษาที่ถูกต้อง ก่อให้เกิดทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน (อาภัสรา ชัยปัญญา, 2564. น. 89)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

สมมุติฐานของการวิจัย

มโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา
2. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในการปรับปรุงการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีมโนคติที่ถูกต้อง ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม ในรายวิชา ส16101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ขอบเขตของประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จำนวน 1 ห้องเรียน 5 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ มโนคติทางสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง การทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 ใช้เวลาทดลอง 3 ชั่วโมง
5. รูปแบบที่ใช้ในการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มโนคติทางสังคม หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ซึ่งรวมข้อเท็จจริง และหลักการข้อสรุปรวม ซึ่งรวมข้อเท็จจริงและหลักการข้อสรุปรวมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับสัญลักษณ์ วัตถุหรือสถานการณ์ทางสังคม

2. การสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยอาศัยความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งเกิดจากการที่ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทำให้เกิดการไตร่ตรอง และนำไปสู่การสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา ซึ่งประกอบด้วย 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นการสร้างความขัดแย้งทางความคิด ชั้นการไตร่ตรองและชั้นการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

3. รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดของการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบจากงานหรือสถานการณ์ปัญหาด้วยตัวผู้เรียนเองด้วยการจัดห้องเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสรุปความรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดมโนคติด้วยตนเองและมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ การสร้างปัญหา การแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

1. ความหมายของการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ทิตินา แชมมณี (2564, น. 45) การสร้างความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการทางปัญญาที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน โดยเชื่อว่าความรู้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจากการรับถ่ายทอดข้อมูลจากผู้อื่นเพียงอย่างเดียว (Passive learning) แต่เกิดจากการที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือสร้าง (Construct) ความรู้ขึ้นด้วยตนเอง ผ่านการตีความและการทำความเข้าใจต่อสถานการณ์ ปรากฏการณ์หรือปัญหาที่ได้พบเจอ โดยอาศัยโครงสร้างทางปัญญา ความรู้เดิม ประสบการณ์ และบริบททางสังคมวัฒนธรรมเป็นฐาน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2562, น. 65) ความรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ไม่คงที่เด็ดขาด แต่มีลักษณะเป็นโครงสร้างทางปัญญาที่พร้อมจะได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนได้เผชิญกับข้อมูลหรือสถานการณ์ใหม่ๆ

2. แนวความคิดของการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

Glaserfeld (1989, p. 32) แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองมีรากฐานสำคัญมาจากจิตวิทยาปัญญาชน โดยเน้นย้ำว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการปรับตัวทางปัญญาของบุคคลให้เข้ากับประสบการณ์ที่ได้รับ

สุภาวดี สุขใส (2565, น. 41) การพัฒนาแนวคิดหรือโครงสร้างทางปัญญาภายในสมองของผู้เรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะสำคัญ ได้แก่

1) การเปลี่ยนแปลงแนวคิด (Conceptual Change) การปรับเปลี่ยนความเชื่อหรือความเข้าใจเดิมไปสู่แนวคิดใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมอย่างสิ้นเชิง เมื่อพบว่าความรู้เดิมไม่สามารถอธิบายสถานการณ์ใหม่ได้

2) การเพิ่มเติมแนวคิด (Conceptual Addition) การขยายโครงสร้างทางปัญญาเดิมโดยการรับข้อมูลใหม่ที่มีลักษณะสอดคล้องหรือสนับสนุนแนวคิดเดิมที่มีอยู่แล้ว

3) การปรับแต่งแนวคิด (Conceptual Modification) การปรับเปลี่ยนรายละเอียดบางส่วนของแนวคิดเดิมเพียงเล็กน้อยเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ

3. การเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

Underhill (1991, p. 7) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่ทำให้เกิด "ความขัดแย้งทางปัญญา" (Cognitive Conflict) ซึ่งเป็นภาวะที่ความรู้เดิมไม่สามารถอธิบายหรือแก้ปัญหาใหม่ได้ กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้

1) การเผชิญสถานการณ์ปัญหา ผู้เรียนได้รับกระตุ้นด้วยสถานการณ์ปัญหาที่ท้าทายความคิด ทำให้เกิดความสงสัยและความขัดแย้งทางความคิด

2) การไตร่ตรอง (Reflection) ผู้เรียนตรวจสอบและทบทวนความรู้เดิมของตนเอง ผ่านการคิดวิเคราะห์ และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู

3) การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Restructuring) ผู้เรียนสร้างความเข้าใจใหม่ที่สามารถจัดความขัดแย้งทางปัญญาและแก้ปัญหานั้นได้ จนเกิดเป็นโครงสร้างความรู้ใหม่ที่มั่นคง

4 หลักการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

อาภัสรา ชัยปัญญา (2564, น.85) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

1) การปรับเปลี่ยนบทบาทของครู ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้จัดสิ่งแวดล้อม และผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์

2) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เจาะต่อรองทางความคิด และสร้างข้อสรุปร่วมกัน

3) การอิงบริบทจริงและท้องถิ่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและบริบทชุมชน เช่น วิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม และสังคมในจังหวัดสตูล เพื่อให้ความรู้ใหม่มีความหมายต่อผู้เรียน

5 รูปแบบของการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ศิริลักษณ์ ผาเนตร์ และคณะ (2563, น. 114) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นิยมนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน คือ รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา (Problem-Centered Learning Model) ของ Wheatley (1991: 28) ซึ่งประยุกต์ใช้ในบริบทชั้นเรียนไทย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นการสร้างงานปัญหา (Problematic Tasks) ครูเสนอสถานการณ์ปัญหาที่ท้าทาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนดึงประสบการณ์เดิมมาใช้และเกิดความขัดแย้งทางปัญญา

2) ขั้นการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม (Cooperative Groups) นักเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อย ร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์ และค้นหาแนวทางการแก้ปัญหา

3) ขั้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Sharing) แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน และแนวคิดต่อชั้นเรียน เพื่ออภิปราย ถกเถียง และสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

มโนคติทางสังคมศึกษา

1. ความหมายของมโนคติ

มารุต พัฒนา (2562, น. 28) มโนคติ (Concept) หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ข้อสรุปรวม หรือการจัดกลุ่มความรู้ที่มีเหตุผลเกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่มีคุณลักษณะร่วมกัน (สุคนธ์ สิ้นรพานนท์, 2562, น. 70) มโนคติช่วยลดความซับซ้อนของข้อมูลข่าวสาร ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดหมวดหมู่สิ่งเร้า ประหยัดเวลาในการเรียนรู้ และนำไปสู่การเข้าใจกฎเกณฑ์ หรือหลักการในวิชาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิตินา เขมมณี (2564, น. 52) ในการเรียนรู้มโนคติใหม่ โครงสร้างทางปัญญาและความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง หากครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้อย่างเหมาะสม จะช่วยให้นักเรียนเกิดมโนคติที่ถูกต้องและแม่นยำ

2. มโนคติในวิชาสังคมศึกษา

อาภัสรา ชัยปัญญา (2564, น. 88) มโนคติทางสังคมศึกษา หมายถึง ความเข้าใจ และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมสาระด้านหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล การสร้างมโนคติทางสังคมศึกษาเน้นการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นสตูล การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น และการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเกิดมโนคติทางสังคมศึกษาด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง ถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) เรื่องการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จำนวน 1 ห้องเรียน 5 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

2) เลือกเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างงาน ปัญหา ขั้นแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม และขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Wheatley, 1991, p. 28)

2. แบบทดสอบวัดมโนคติทางสังคม ชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาการสร้างแบบทดสอบและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ จัดทำผังการสร้างข้อสอบ (Test Blueprint)

2) สร้างแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2564, น. 102)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทำการทดสอบวัดมโนคติทางสังคมกับนักเรียนกลุ่มประชากรด้วยแบบทดสอบวัดมโนคติทางสังคมศึกษา

2. ดำเนินการทดลอง (Treatment) ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 3 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนประชากรด้วยแบบทดสอบชุดเดิม เพื่อนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดมโนคติทางสังคมศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน มาเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้สถิติ t-test for Dependent Samples (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564, น. 120)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบมโนคติทางสังคมของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมศึกษาในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อน

และหลังการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

ผู้วิจัยได้ทดสอบกลุ่มประชากรด้วยแบบทดสอบวัดมโนคติทางสังคมก่อนเรียน และหลังเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ปรากฏดังตาราง

ตาราง ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมโนคติทางสังคมระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	5	5.80	2.16	2.71*
หลังเรียน	5	7.60	1.94	

*p < .05

จากตารางจะเห็นว่า มโนคติทางสังคมของนักเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ 5.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.16 ส่วนคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 7.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.94 เมื่อนำผลมาเปรียบเทียบกันโดยใช้การทดลองแบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent Samples t) พบว่า มโนคติทางสังคมของนักเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบมโนคติทางสังคมของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 1 ห้องเรียน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบทดสอบวัดมโนคติทางสังคม พบว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีผลต่อมโนคติทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าเมือง จังหวัดสตูล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนออนไลน์ สื่อดิจิทัล โดยเน้นสื่อที่ให้นักเรียนได้คิด และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเองและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันครูควรจัดแหล่งแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ควรมีการศึกษาลงมือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง รายวิชาสังคมศึกษาในเนื้อหา หรือรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเองและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 14). นนทบุรี: ไทพะเนียงการพิมพ์.
- ทีศนา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2564). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต พัฒนา. (2562). *แนวคิดและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดและมโนคติของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2562). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และมโนคติของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ศิริลักษณ์ ผาเนตร์, อนุภูมิ คำยัง, และฐิตินันท์ ธรรมโสม. (2563). การพัฒนามโนคติทางสังคมศึกษาของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 37(101), 108-119.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2562). *นวัตกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุภาวดี สุขใส. (2565). ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีต่อมโนคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 38-50.
- อาภัสรา ชัยปัญญา. (2564). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และมโนคติทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์องค์ความรู้. *วารสารวิชาการครุศาสตร์*, 12(1), 82-95.
- Glaserfeld, E. von. (1989). *Knowing without metaphysics: Aspects of the radical constructivist position*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Underhill, R. (1991). *Two layers of constructivism in mathematics education*. Newsletter of the International Group for the Psychology of Mathematics Education, 5(2), 2-9.
- Wheatley, G. H. (1991). *Constructivist perspectives on science and mathematics learning*. Science Education, 75(1), 9-21.

ภาคผนวก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา ส 16101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม

เวลา ๓ ชั่วโมง

ชื่อครูผู้สอน นายฟารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์ โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ค่านิยม (Value) หมายถึง สิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่เห็นว่ามีคุณค่าถูกต้องเหมาะสม น่ายกย่อง และควรยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ค่านิยมเปรียบเสมือน "เข็มทิศ" ที่ช่วยตัดสินใจในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำการใดการหนึ่งในชีวิตประจำวัน

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักความประพฤติดีงาม ความถูกต้องตามหลักธรรมของศาสนาและศีลธรรมอันดีงามของสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้แนะว่าสิ่งใดคือความดี สิ่งใดคือความชั่วที่ควรหลีกเลี่ยง

จริยธรรมกับค่านิยม มีแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน คือ เป็นสิ่งที่สังคมอยากให้ยึด อดทน ปฏิบัติเพียงแต่จริยธรรมเป็นทางศาสนา ส่วนค่านิยมเป็นสิ่งที่อยากได้ อยากปรารถนา ที่คิดว่าถูกต้อง ควร ซึ่งการที่กลุ่มหนึ่งเห็นว่าถูก อีกกลุ่มอาจจะไม่เห็นก็ได้

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้

LO-SO-2609 ติดตามข่าวสารและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับข่าวสารเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือ เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อรับมือ ป้องกันและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในความหลากหลายของบุคคล ไม่กลั่นแกล้งเพื่อนทางร่างกาย วาจา และความสัมพันธ์ทางสังคม ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องที่แสดงถึงการเคารพสถาบันหลักและสัญลักษณ์ของชาติ

3. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1: เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสมานฉันท์

มาตรฐาน ส 2.2: เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง

อธิบายเกี่ยวกับค่านิยมที่เป็นปัญหาและควรแก้ไขในสังคมไทยในปัจจุบัน

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุ ค่านิยมที่เป็นปัญหาในสังคมไทยในปัจจุบันได้
2. บอกค่านิยมที่เป็นปัญหาและมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขในปัจจุบันได้

3. จัดลำดับความสำคัญของค่านิยมที่เป็นปัญหาของสังคมได้
4. เลือกค่านิยมที่มีปัญหาที่สำคัญและหาสาเหตุปัญหาที่สำคัญๆ มาแก้ไขได้
5. เลือกวิธีการแก้ไขปัญหา และวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมที่ดีได้
6. รวบรวมข้อมูล แนวคิดและแนวทาง วิธีแก้ไขปัญหาค่านิยมในสังคมปัจจุบันได้
7. บอกแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาค่านิยมที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบันได้
8. สรุปวิธีการแก้ไขปัญหาค่านิยมที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบันได้

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการรวบรวมข้อมูล
 - ทักษะการเชื่อมโยง
 - ทักษะการนำความรู้ไปใช้
- 5.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5.4 ความสามารถในการแก้ปัญหา

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 มีวินัย
- 6.2 ใฝ่เรียนรู้
- 6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 6.4 มีจิตสาธารณะ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา

1. ทบทวนความรู้เดิมว่ามีความรู้พื้นฐานในเรื่องอะไรที่จะเรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดมโนคติก่อนเรียน เรื่อง ปัญหาค่านิยม และจริยธรรม แบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 5 นาที เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ ครูเป็นผู้เฉลย แล้วนำคะแนนที่ได้ไปบันทึกไว้เพื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน

2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่จะเรียนให้นักเรียนได้ทราบ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

จุดประสงค์ปลายทาง

อธิบายเกี่ยวกับค่านิยมที่เป็นปัญหาและควรแก้ไขในสังคมไทยในปัจจุบัน

จุดประสงค์นำทาง

- 1) ระบุค่านิยมที่เป็นปัญหาในสังคมไทยในปัจจุบันได้
- 2) บอกค่านิยมที่เป็นปัญหาและมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขในปัจจุบันได้
- 3) จัดลำดับความสำคัญของค่านิยมที่เป็นปัญหาของสังคมได้
- 4) เลือกค่านิยมที่มีปัญหาที่สำคัญและหาสาเหตุปัญหาที่สำคัญๆ มาแก้ไขได้

- 5) เลือกวิธีการแก้ไขปัญหา และวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมที่ดีได้
- 6) รวบรวมข้อมูล แนวคิดและแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาค่านิยมในสังคมปัจจุบันได้
- 7) บอกแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาค่านิยมที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบันได้
- 8) สรุปวิธีการแก้ปัญหาค่านิยมที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบันได้

เนื้อหา

- 1) ความหมายของค่านิยมและจริยธรรม
- 2) ความสำคัญของค่านิยมและจริยธรรม
- 3) ค่านิยมที่ควรปลูกฝังและยึดถือปฏิบัติ
- 4) ค่านิยมที่ควรยกย่อง
- 5) ค่านิยมที่ควรแก้ไข
- 6) สรุปวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ และผลที่คาดว่าจะให้จากการปฏิบัติ
3. นำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยม ที่ควรยึดถือปฏิบัติ ในสังคมไทย ค่านิยมที่ควรยึดปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้บัญญัติ ค่านิยม 5 ประการ ที่เห็นว่าคนไทยทั้งหลาย โดยเฉพาะเด็กนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติควร ปฏิบัติ คือ

- 1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
- 2) การประหยัดและการออม
- 3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
- 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
- 5) การมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ขั้นการสร้างปัญหา (Problematic tasks)

4. ครูนาค่านิยมต่างๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาจากเอกสารที่ครู แจกให้นักเรียนทุกคน (ใบงานที่ 1)
5. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาจากเอกสารที่ครูแจกให้แล้ว ครูได้ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ นักเรียนได้จัดกลุ่มของค่านิยมต่างๆ ว่าควรอยู่ในกลุ่มใด ซึ่งนักเรียนสามารถทำได้จากเอกสารที่ครู แจกให้ (ใบงานที่ 1)
6. เมื่อนักเรียนได้จัดกลุ่มของค่านิยมต่างๆ ว่าควรอยู่ในกลุ่มใดแล้ว ได้นักเรียนได้ เลือกค่านิยมต่างๆ ตามประเด็นปัญหาต่างๆ มีดังต่อไปนี้
 - 1) ให้ลำดับความสำคัญของปัญหาค่านิยมลงในเอกสารที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ (ในใบงานที่ 1) จำนวน 5 ปัญหา
 - 2) ให้นักเรียนกำหนดสาเหตุของปัญหา จากปัญหา 5 ปัญหา
 - 3) เลือกวิธีแก้ไขปัญหาและวางแผนหรือกำหนดแนวทาง ในการแก้ปัญหาค่า นิยมซึ่งกำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

ขั้นการแก้ไขปัญหากลุ่ม (Cooperative Groups)

7. ให้นักเรียนทำงานกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในกลุ่ม เช่น มีการแต่งตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และสมาชิกกลุ่ม โดยมีการหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กับทุกคน และใช้วิธีการประชุมกลุ่มในการทำงานร่วมกัน ครูได้แนะนำในการทำงานกลุ่มร่วมกันโดยใช้หลักประชาธิปไตย การยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีความสามัคคี เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

8. ให้นักเรียนศึกษาจากเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ปัญหา ค่านิยม และจริยธรรม ในเอกสารประกอบการสอน จะประกอบไปด้วย ใบความรู้ ใบงาน และจะมีคำชี้แจงอย่างละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ

9. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ แก้ปัญหา วางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่กลุ่มได้ศึกษา ซึ่งดูจากแผนภูมิที่ครูนำมาให้นักเรียนได้ศึกษา

10. นักเรียนร่วมกันเสนอแนวคิดของตนเอง โดยนำแนวคิดของแต่ละคนมารวบรวมหาข้อสรุปแนวทางในการแก้ปัญหา วางแผนแนวทางในการปฏิบัติ พร้อมกับสรุปและงานของกลุ่มจากการร่วมกันแสดงความคิดเห็นของกลุ่ม

11. ถ้านักเรียนมีข้อสงสัยหรือมีปัญหา ให้นักเรียนขอคำแนะนำจากครูผู้สอนโดยครูผู้สอนจะให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา เพื่อได้รายละเอียดเพิ่มเติม แล้วร่วมกันสรุปเป็นงานของกลุ่ม เพื่อที่จะนำเสนอในชั้นเรียนต่อไป

ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Sharing)

13. ครูชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดในการเสนอผลงานกลุ่ม เช่น บทบาทของ ผู้ดำเนินการอภิปราย ผู้อภิปราย ผู้เข้าร่วมอภิปราย เพื่อให้นักเรียนได้รับทราบพร้อมก็นำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการอภิปรายมากที่สุด

14. การดำเนินการอภิปราย พยายามให้นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วม ในการอภิปรายมากที่สุด เช่น การจัดสถานที่ การดำเนินการอภิปราย การจัดเวลาอภิปราย การซักถาม แต่ต้องอยู่ในเวลาที่กำหนด

15. ผู้ดำเนินการอภิปราย ดำเนินการอภิปราย พร้อมทั้งสรุปประเด็น หลังจากที่มีสมาชิกอภิปรายเสร็จ

16. นักเรียนร่วมกันอภิปราย ในการอภิปรายมีประเด็นที่สำคัญในการอภิปราย ตามใบงาน มีดังต่อไปนี้

1) ค่านิยมที่เป็นปัญหาในสังคมไทย 5 ปัญหา

2) สาเหตุของปัญหาค่านิยมที่เป็นปัญหาในสังคม 5 ปัญหา

3) วิธีการแก้ไขปัญหาค่านิยมและวางแผนหรือกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาค่านิยม ซึ่งกำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

เมื่อร่วมกันอภิปราย ตามประเด็นที่สำคัญในการอภิปรายแล้วครูจะสรุปจากการสรุปของนักเรียนลงในแผนภูมิให้นักเรียนดู โดยติดไว้บนกระดานดำ

17. ให้นักเรียนตอบคำถามจากแบบทดสอบวัดมโนคติหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบปรนัย พร้อมกับกระดาษคำตอบ ให้นักเรียนทุกคน เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียนว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

18. เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้นักเรียนทำใบงานลงในสมุดของนักเรียนทุกคน เมื่อเสร็จแล้วให้นักเรียนนำเสนอ ครู เพื่อตรวจดูความถูกต้องและแก้ไขข้อผิดพลาด

8. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1	ใบงานที่ 1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2	ใบงานที่ 2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
เปรียบเทียบจากแบบทดสอบวัดมโนคติก่อนเรียนและหลังเรียน	แบบทดสอบวัดมโนคติก่อนเรียนและหลังเรียน	ความก้าวหน้า

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) เอกสารประกอบการสอน
- 3) ใบงานที่ 1 เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม
- 4) ใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม (งานกลุ่ม)
- 5) แบบทดสอบวัดมโนคติก่อนเรียน เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ
- 6) แบบทดสอบวัดมโนคติหลังเรียน เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) อินเทอร์เน็ต
- 2) ห้องสมุด

10. บันทึกหลังแผนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม

ผลการจัดการเรียนรู้

1. ด้านความรู้ (K)

.....

.....

.....

2. ด้านทักษะ

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะ

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายฟารุก อับดุลรอชิด หมั่นทวีวัฒน์)

ครูโรงเรียนวัดหน้าเมือง

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของฝ่ายวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายพารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์)
ครูโรงเรียนวัดหน้าเมือง

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางศมนวรรณ สุจริตธรรการ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหน้าเมือง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา			
2	ความคิดสร้างสรรค์			
3	วิธีการนำเสนอผลงาน			
4	การนำไปใช้ประโยชน์			
5	การตรงต่อเวลา			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้	1	คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ชั้น

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น			
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
4	ความมีน้ำใจ			
5	การตรงต่อเวลา			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น			การ ยอมรับ ฟังคนอื่น			การ ทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย			ความมี น้ำใจ			การมีส่วนร่วม ในการปรับปรุง ผลงาน กลุ่ม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติได้			
	1.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียน			
	1.3 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามหลักศาสนา			
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน จัดขึ้น			
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง			
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง			
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน			
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำไปปฏิบัติได้			
	4.2 รู้จักจัดสรรเวลาให้เหมาะสม			
	4.3 เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดา - มารดา โดยไม่โต้แย้ง			
	4.4 ตั้งใจเรียน			
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	5.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	5.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย			
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน			
	8.2 รู้จักการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนและ โรงเรียน			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน

ใบงานที่ 1

รายวิชา ส 16101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม เวลา ๓ ชั่วโมง
 ชื่อครูผู้สอน นายพารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์ โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
 ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

จุดประสงค์ปลายทาง

อธิบายเกี่ยวกับค่านิยมที่เป็นปัญหาและควรแก้ไขในสังคมไทยในปัจจุบันได้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนได้ศึกษา ค่านิยมต่างๆ ตามตัวอย่างข้างล่าง เมื่อนักเรียนได้ศึกษาแล้วให้นักเรียนทุกคนวิเคราะห์ว่าค่านิยมใดเป็นค่านิยมที่ควรยึดถือปฏิบัติ ค่านิยมที่ควรยกย่อง และค่านิยมที่ควรแก้ไข โดยเขียนลงในตารางข้างล่างที่กำหนดให้

1. การพึ่งตนเอง	11. ซื่อสัตย์สุจริต
2. กตัญญูทดแทน	12. รักพวงรักพ้องในทางที่ผิด
3. เห็นแก่เงิน	13. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
4. การประหยัด	14. มีเหตุมีผล
5. เคารพกฎหมาย	15. นิยมความสนุกสนาน
6. ขาดระเบียบวินัย	16. เคารพผู้อาวุโส
7. การมีระเบียบวินัย	17. นิยมของต่างประเทศ
8. การออม	18. รักส่วนรวม
9. อิงผู้มีอำนาจ	19. เห็นแก่ตัว
10. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	20. นิยมไทย

ลำดับที่	ค่านิยมที่ควรยึดถือปฏิบัติ	ค่านิยมที่ควรยกย่อง	ค่านิยมที่ควรแก้ไข
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

ใบงานที่ 2

รายวิชา ส 16101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม

เวลา ๓ ชั่วโมง

ชื่อครูผู้สอน นายฟารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์ โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

จุดประสงค์ปลายทาง

อธิบายเกี่ยวกับค่านิยมที่เป็นปัญหามและควรแก้ไขในสังคมไทยในปัจจุบันได้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอภิปราย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา ค่านิยมและจริยธรรมที่สำคัญของไทย แล้วบันทึกผลการอภิปรายในแบบรายงานนี้

ประธานกลุ่ม	1.
รองประธานกลุ่ม	2.
เลขานุการกลุ่ม	3.
สมาชิกกลุ่ม	4.
	5.

1. ปัญหาค่านิยมของสังคมไทย ที่มีความสำคัญต่อสังคมไทย ดังนี้

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5

2. เลือกปัญหาค่านิยมของสังคมไทย ที่นักเรียนสนใจ 1 เรื่อง

.....

3. สภาพปัญหา

.....

4. สาเหตุของปัญหา คือ

- 4.1
- 4.2

- 4.3
- 4.4
- 4.5
- 4.6
- 4.7
- 4.8

5. ผลกระทบของปัญหา

- 5.1 ต่อตนเอง

.....

- 5.2 ต่อชุมชน

.....

- 5.3 ต่อประเทศ

.....

6. แนวทางการแก้ปัญหา มีวิธีการดังต่อไปนี้

- 6.1

- 6.2

- 6.3

- 6.4

- 6.5

- 6.6

- 6.7

- 6.8

แบบทดสอบวัดมโนतिक่อนเรียนและหลังเรียน

รายวิชา ส 16101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม

เวลา ๓ ชั่วโมง

ชื่อครูผู้สอน นายพารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์ โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

จุดประสงค์ปลายทาง

อธิบายเกี่ยวกับค่านิยมที่เป็นปัญหาและควรแก้ไข ในสังคมไทยในปัจจุบันได้

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบปรนัย มี 4 ตัวเลือก คือ ก, ข, ค และ ง
2. แบบทดสอบแต่ละชุดมีข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น
3. ให้นักเรียนเลือกข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมาย (X) ลงใน

กระดาษคำตอบ

4. แบบทดสอบนี้ไม่มีผลต่อคะแนนของนักเรียนใดๆ ทั้งสิ้น ขอให้นักเรียนทำด้วยความซื่อสัตย์ เพื่อประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง

1. สิ่งที่ยังชี้ว่าปรากฏการณ์หนึ่งเป็น "ปัญหาสังคม" คือข้อใด

- ก. รัฐบาลกำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ
- ข. คนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาและควรแก้ไขร่วมกัน
- ค. เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกะทันหันและทำให้เกิดความตกใจ
- ง. เป็นความคิดเห็นของนักวิชาการเพียงกลุ่มเดียว

2. ปัญหาสังคมในข้อใดที่มีสาเหตุหลักมาจาก "ค่านิยมที่ไม่เหมาะสม" ของคนในสังคม

- ก. เกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่มในชุมชน
- ข. โรคระบาดทางระบบทางเดินหายใจ
- ค. ฝุ่นมลพิษ PM 2.5 ที่เกิดจากสภาพอากาศ
- ง. ปัญหาการทุจริตและการฉ้อราษฎร์บังหลวง

3. ในสังคมไทยปัจจุบัน การแสดงความกตัญญูทวดและการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวสะท้อนถึงค่านิยมในด้านใด

- ก. ความรับผิดชอบต่อตนเองตามกฎหมาย
- ข. ความรู้สึกสำนึกในคุณธรรมและความกตัญญู
- ค. การรับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติ
- ง. การปฏิบัติตามคำสั่งของชุมชน

4. สื่อชนิดใดในปัจจุบันที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเยาวชน

- ก. หนังสือพิมพ์และนิตยสาร
- ข. รายการวิทยุชุมชน
- ค. สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และอินเทอร์เน็ต
- ง. ป้ายประกาศของหน่วยงานราชการ

5. การเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย ควรมีค่านิยมทางจริยธรรมตามข้อใด

- ก. ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล
- ข. เชื่อมั่นเฉพาะความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก
- ค. ยอมตามเสียงข้างมากเสมอโดยไม่พิจารณาความถูกต้อง
- ง. แสดงออกทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ

6. ค่านิยมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ควรปลูกฝังในสังคมปัจจุบันคือข้อใด

- ก. การนิยมซื้อสินค้าแบรนด์เนมตามกระแส
- ข. การรู้จักประหยัด อดออม และใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ
- ค. การเชื่อถือเรื่องโชคกลางและการเสี่ยงโชค
- ง. การพึ่งพาการช่วยเหลือจากผู้อื่นอยู่เสมอ

7. ค่านิยมในข้อใดส่งผลดีต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด

- ก. การซื้อของตามสมัยนิยม
- ข. การเรียกร้องสิทธิตามกฎหมาย
- ค. การทำงานตามคำสั่งผู้อื่น
- ง. การรู้จักประหยัดและการอดออม

8. หากต้องการพัฒนาสังคมและระบบประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง ค่านิยมที่ไม่ถูกต้องข้อใดที่ต้องเร่งแก้ไข

- ก. การเคารพกฎระเบียบและวินัย
- ข. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- ค. การเล่นพวักพองและระบบเส้นสายในทางที่ผิด
- ง. การรับฟังความเห็นของผู้อื่น

9. การจัดระเบียบจราจรและการปฏิบัติตามกฎจราจรบริเวณหน้าโรงเรียน ช่วยแก้ปัญหาค่านิยมด้านใด

- ก. การขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
- ข. การขาดความขยันขันแข็ง
- ค. การยกย่องคนมีเงิน
- ง. การหลงใหลในอำนาจ

10. ในฐานะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิธีการปฏิบัติตนที่ดีที่สุดในการช่วยแก้ไขปัญหาลังคมคือข้อใด

- ก. รอให้ผู้ใหญ่หรือหน่วยงานรัฐเป็นผู้แก้ไขปัญหา
- ข. เริ่มต้นที่ตนเองด้วยการแก้ไขค่านิยมที่ไม่ดีและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ค. ต่อต้านผู้กระทำความผิดด้วยการใช้ความรุนแรง
- ง. มุ่งศึกษาต่อในระดับสูงเพื่อไปทำงานต่างประเทศ

เฉลยแบบทดสอบวัดมโนतिक่อนเรียนและหลังเรียน

รายวิชา ส 16101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาค่านิยมและจริยธรรม

เวลา ๓ ชั่วโมง

ชื่อครูผู้สอน นายพารุก อับดุลรอซิด หมั่นทวีวัฒน์ โรงเรียนวัดหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ข้อที่	คำตอบ	เหตุผลและคำอธิบาย
1	ข	ปัญหาสังคมเกิดจากสถานการณ์ที่คนส่วนใหญ่ตระหนักว่าเป็นปัญหาและควรร่วมมือกันแก้ไข
2	ง	การทุจริตเกิดจากค่านิยมความโลภและขาดจริยธรรม ส่วนข้ออื่นเป็นภัยธรรมชาติและปัจจัยกายภาพ
3	ข	การดูแลผู้สูงอายุสะท้อนถึงค่านิยมด้านคุณธรรมและความกตัญญูทวดเวที่อันดีงามของไทย
4	ค	สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อหลักที่มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของเยาวชนในปัจจุบัน
5	ก	การเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลเป็นหัวใจสำคัญของวิถีประชาธิปไตย
6	ข	ความประหยัด อดออม เป็นหลักค่านิยมพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาค่านิยมบริโภคนิยมและความฟุ่มเฟือย
7	ง	การประหยัดและการอดออมสร้างรากฐานความมั่นคงทางการเงินให้แก่ตนเองและประเทศชาติ
8	ค	การเล่นพวักพ้องในทางที่ผิดทำลายความเป็นธรรมและระเบียบสังคม จึงเป็นค่านิยมที่ต้องเร่งแก้ไข
9	ก	การเคารพกฎจราจรบริเวณหน้าโรงเรียนสะท้อนถึงการมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบร่วมกัน
10	ข	การปฏิรูปสังคมยั่งยืนเริ่มต้นได้ทันทีจากการปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมตนเองเป็นแบบอย่าง